

Sverige är ett skatteparadis – för de rika

Debattartikel av Stefan de Vylder publicerad i Svenska Dagbladet den 18 november 2017

Det är svårt att bli rik på arbete i Sverige, men det är gratis att vara rik. Jag tror inte att någon karibisk ö i dag kan konkurrera med Sverige när det gäller förmånliga villkor för rika människor, skriver nationalekonomen Stefan de Vylder.

DEBATT | PARADISLÄCKAN

I spåren av avslöjandena i Uppdrag Granskning har fördomanden haglat över rika människors skatteplanering. Och Leif Östlings omdömeslösa försvar för att inte betala skatt vevas i repris på bästa sändningstid. Magdalena Andersson är upprörd, och betonar att Sverige arbetar aktivt inom EU för att sätta stopp för all skatteflykt. Så gott som varje inslag på radio och tv jag har hört om "Paradisläckan" har handlat om hur vissa personer försöker undvika att betala skatt i högskattelandet Sverige.

Detta har varit själva utgångspunkten. Men vad varken journalister eller politiker brukar påpeka är att Sverige har gått i spetsen när det gäller att göra vårt land till ett skatteparadis för de rika.

Sverige är, så vitt jag vet, det enda industriland som har avskaffat såväl arvsskatt (2005), förmögenhetsskatt (2007) som fastighetsskatt (2007). För företag har bolags-skatten sänkts från 52 procent på 1980-talet till 22 procent i dag, och arbetsgivaravgifterna har sänkts med 8 procentenheter.

Även skatten på avkastning på kapital har i praktiken nästan avskaffats. Den som öppnar ett investeringssparkonto (ISK) där alla slags kapitaltillgångar – aktier, obligationer, fonder med mera buntas ihop – betalar i dag ingen skatt på räntor och utdelningar, endast en närmast symbolisk avgift till staten.

Inte ens i det konservativa USA har man (ännu) avskaffat förmögenhetsskatt, arvsskatt, fastighetsskatt och skatt på aktievinster.

Att både "vänsterdebattörer" och "högerdebattörer" utgår från den felaktiga premissen att det är dyrt att vara rik i Sverige gör att hela debatten blir moraliserande snarare än politisk. Och diskussionen missar helt poängen: att det svenska skattesystemet blivit allt mindre progressivt de senaste decennierna.

Jag har ingen aning om huruvida Leif Östling och andra som har nämnts i anslutning till Paradisläckan har ägnat sig åt laglig skatteplanering eller olaglig skatteflykt. Men sedan år 2007 finns det inget brottsligt i att parkera sina pengar på Malta eller Bermuda utan att informera Skatteverket.

Jag tror inte att någon karibisk ö i dag kan konkurrera med Sverige när det gäller förmånliga villkor för rika människor. Att anlita ett obskyrt brevlådeföretag i Panama eller Malta för att slippa betala skatt i Sverige låter som en dålig idé för privatpersoner. Advokatkostnaderna är höga, liksom allehanda avgifter och oförutsägbara risker såsom risken att bli lurad, eller bara skammen att avslöjas och hängas ut av Uppdrag Granskning.

De stora företagens skatteplanering är en viktig fråga, men även här är det politikerna som bär huvudansvaret. Företagen har, enligt aktiebolagslagen, en enda skyldighet förutom att följa lagen: att tillfredsställa aktieägarnas krav på så hög avkastning som möj-

ligt. Att svenska politiker har gjort det möjligt för aktiebolag, även inom den hundra procentigt skattefinansierade välfärdssektorn, att drastiskt minska bolagsskatten genom räntesnurror och annat trixande i skatteparadis är stötande. Men det båtår föga att rikta vår upprördhet mot de företag som utnyttjar vårt porösa och generösa regelverk.

Trots journalisternas goda uppsåt riskerar avslöjandena om Paradisläckan att ge en helt missvisande bild av det svenska skattesystemet. Det är svårt att bli rik på arbete i Sverige, men tack vare en rad politiska beslut av både S- och alliansregeringar är det gratis att vara rik. Det är detta, snarare än förmögna människors moral och omoral, som borde diskuteras.

Stefan de Vylder